

תקיח לאחד (קטן) חתכו אבן מערותו וכשגדל בקש לקחת אשה ונתן החכם עצה שלא יתנו לו [א], ואמר זה לחכב למה כה תעשה לי, ונתן לו עצה לישא גיורת כי כרות שפכה מותר לישא גיורת [ב].

תקיט לא יחשוב הצדיק כשהוא עני אם אבוא אל אשתי שמא תהר ממני ואנה אקח לפרנסה זה ממחוסרי אמנה הוא כל מי שחושב כך [א] כי הקב"ה מזמין בדדי אשה חלב ליונק כשיוצא ממעי אמו [ב], ואמרו במכילתא [ג] מי שיש לו מה שיאכל היום ואומר מה אוכל למחר הרי זה ממחוסרי אמנה.

תקכ אחד היה אומר תדיר כבר יש לי בן ובת ויש לי צער שאשתי היתה מעוברת כי לא היה עשיר והיה אומר איך אפרנס, א"ל החכם קודם שהולד נולד הקב"ה הקדים בדדי אשה החלב לכן אל תדאג ולא קיבל דבריו והיה מתאונן ונולד לו בן, ואחר זמן חלה הבן ואמר לחכם התפלל על בני שיחיה א"ל עליך נאמר (קהלת ה' ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשריך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך אלו הבנים [א] וכתוב (שם ז' ח') טוב אחרית דבר מראשיתו (א) ומת הולד.

תקכא ראובן שדבר להשיא בתו לשמעון ודברו לקיים באמונתם (א) ועבר שמעון על אמונתו אע"פ שבייש את בתו יחשוב ראובן גם זו לטובה כיון שלקח אשה אחרת הרי נגזר לו ואלו היה שמעון נושא את בתו היה לה למות כדי שישא אותה שנשא [א], לכך אל יצטער ואל יתקוטט עם שמעון ואל יראה לו פנים זועפים כי כל הזווגים מן הקב"ה.

פירוש

גשמיכם בעתם בלילי שבת ולילי רביעית וכתוב והולידה והצמיחה רמו שבאותן הלילות הוא זמן עונה.
תקכ (א) ר"ל אם ראשיתו טוב או אחריתו טוב עיין לעיל סי' שע"ג.
תקכא (א) ר"ל שיקיימו זה החיהונו ואח"כ עבר שמעון ולא קיים.

ברית עולם

ולא תחיה לעוה"ב שלא לקחת אשה וכו' באמת שזה של חזקיה הע"ה יסבר פי דוברי שקר אשר בטענות היצר אינם נושאים אשה והריחוקיה ע"ה שלא היה חוטא כלל והיה צדיק גמור ועוסק בתורה תדיר ונעץ חרב בבית המדרש וכו' ובימיו לא היה תנוק ותנוקת שאינם בקיאים בטהרות ומה שלא נשא דחוא ונפקי רשעים ועכ"ז א"ל מת בעה"ז ועה"ב ומה שכן עזאי לא נשא שנפשו חשקה בתורה גלה

סודו רבינו האר"י זצ"ל שידע שקיים פריה ורביה בגלגול שעבר ודי בזה להמאמין בדברי רז"ל.

מקור חסד

רשאי לגרש אם לא יתן כתובתו כהפר"ח באהע"ז סי' קי"ט ס"ו ודלא כהרמ"א שם.
תקיח. [א] מספקא ליה להחכם אי חולי מיקרי בידי שמים וכשר כשיטת הרמב"ם או מיקרי בידי אדם ופסול כשיטת הרא"ש, ולכן כיון שבאו לשאול עצתו לכתחילה יעץ להאשה שלא תנשא לו שאין לה להכניס עצמה בספק בשבילו, וע' בחתם סופר אהע"ז ח"א ס"ס י"ז ובשואל ומשיב מה"ק ח"א סי' קצ"א, ובעה"ג משו"ת דברי מלכאל ח"ג סי' צ', [ב] יבמות ע"ו א.
תקיט. [א] ע' תנחומא בשלח כ' מי שברא יום ברא פרנסתו וע' כתובות ס"ז ושה"ש רבה פ"ה י"ד (עה"ג). [ב] ויק"ר פי"ד ג. וע' חובת הלבבות שער הבחינה פ"ה.
[ג] בשלח פ"ג, ומובא בסוטה מ"ז סע"ב, וע' זהר בשלח כ"ב א ברוך ה' יום יום כו', שם ס"ג ב איש אל יותיר ממנו עד בוקר כו'.

תקכ. [א] ע' שבת ל"ב ב, במדבר רבה נשא יו"ד אות ב.

תקכא. [א] ע' בבא בתרא י"ב ב ואנא בתרא כו', ובספרי דרכי התלמוד וחדותיו מאמר פה.